

Predmet C-825/21**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda****Datum podnošenja:**

23. prosinca 2021.

Sud koji je uputio zahtjev:

Cour de cassation (Belgija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

13. prosinca 2021.

Žalitelj u kasacijskom postupku:

UP

Druga stranka u kasacijskom postupku:

Centre public d'action sociale de Liège

---

1. Predmet i podaci o sporu:

- 1 Žalitelju je 24. rujna 2014. odbijen zahtjev za azil te mu je 13. listopada 2014. dostavljen nalog za napuštanje državnog područja.
- 2 Žalitelj je 16. listopada 2014. Conseilu du Contentieux des étrangers (Vijeće za sporove u vezi sa strancima, Belgija) podnio tužbu protiv odluke o odbijanju.
- 3 Žalitelj je 19. siječnja 2015. podnio zahtjev za dozvolu boravka iz zdravstvenih razloga.
- 4 Taj je zahtjev 8. lipnja 2015. proglašen dopuštenim tako da mu je izdana potvrda o registraciji (privremena dozvola boravka). Centre public d'action sociale de Liège (Javni centar za socijalnu pomoć u Liègeu, Belgija) stoga mu je dodijelio financijsku socijalnu pomoć.
- 5 Conseil du Contentieux des étrangers (Vijeće za sporove u vezi sa strancima) odbio je 22. srpnja 2015. tužbu podnesenu protiv odluke o odbijanju od 24. rujna 2014.

- 6 Office des étrangers (Ured za strance, Belgija) proglasio je 20. travnja 2016. zahtjev za dozvolu boravka iz zdravstvenih razloga neosnovanim. Potvrda o registraciji (privremena dozvola boravka) nije mu ponovno izdana.
- 7 Žalitelj je Conseilu du Contentieux des étrangers (Vijeće za sporove u vezi sa strancima) protiv te odluke podnio tužbu koja nema suspenzivni učinak.
- 8 Javni centar za socijalnu pomoć u Liègeu ukinuo mu je socijalnu pomoć s učinkom od 1. svibnja 2016.
- 9 Tribunal du travail de Liège (Radni sud u Liègeu, Belgija) odbio je presudom od 7. studenoga 2016. tužbu koju je žalitelj podnio protiv tog ukidanja socijalne pomoći.
- 10 Cour du travail de Liège (Viši radni sud u Liègeu, Belgija) odbio je 15. ožujka 2017. žalbu koju je žalitelj podnio protiv te presude.
- 11 Cour du travail de Liège (Viši radni sud u Liègeu) u biti je smatrao da je točno da su učinci naloga za napuštanje državnog područja, dostavljenog prije zahtjeva za dozvolu boravka iz zdravstvenih razloga, bili obustavljeni dok je taj nalog još bio valjan i da je ponovno stupio na snagu kad više nisu bile odobrene potvrde o registraciji. Stoga žalitelj, koji više nema zakonit boravak u Belgiji, nema pravo ni na predmetnu socijalnu pomoć.
- 12 Cour de cassation (Kasacijski sud, Belgija), kojem je protiv te presude podnesena žalba, sada Sudu upućuje zahtjev za prethodnu odluku.

2. Predmetne odredbe:

Pravo Unije

Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom

- 13 U poglavlju II., naslovljenom „Prestanak nezakonitog boravka”, u njegovu članku 6., određuje se:

„Odluka o vraćanju

1. Države članice izdaju odluku o vraćanju u pogledu svakog državljanina treće zemlje koji nezakonito boravi na njihovom državnom području, ne dovodeći u pitanje iznimke iz stavaka od 2. do 5.

[...]

4. Država članica može u svako doba odlučiti izdati neovisnu boravišnu dozvolu ili drugo odobrenje kojim se omogućuje pravo na boravak zbog suosjećanja, humanitarnih ili drugih razloga državljaninu treće zemlje koji nezakonito boravi u njihovom području. U tom se slučaju ne izdaje odluka o vraćanju. Ako je odluka o vraćanju već izdana, ukida se ili se suspendira za vrijeme trajanja boravišne dozvole ili drugog odobrenja koje omogućuje pravo na boravak.

[...]

14 Člankom 8., naslovljenim „Udaljavanje”, određuje se:

„1. Države članice poduzimaju potrebne mjere za izvršenje odluke o vraćanju, ako nije odobreno vrijeme za dobrovoljni odlazak u skladu s člankom 7. stavkom 4. ili ako obveza vraćanja nije izvršena u vremenu za dobrovoljni odlazak, odobrenom u skladu s člankom 7.

[...]

6. Države članice osiguravaju učinkovit sustav nadzora prisilnog vraćanja.”

Nacionalno pravo

Loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'action sociale (Organski zakon od 8. srpnja 1976. o javnim centrima za socijalnu pomoć)

15 Člankom 1. određuje se:

„Svi imaju pravo na socijalnu pomoć. Svrha socijalne pomoći jest omogućavanje da svi žive dostojanstvenim životom.

Osnivaju se javni centri za socijalnu pomoć čija je svrha osiguranje te pomoći u skladu s uvjetima utvrđenima ovim zakonom”.

16 Člankom 57. određuje se:

„1. Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 57.b, zadaća je Javnog centra za socijalnu pomoć osigurati osobama i obiteljima pomoć koju im je država dužna pružiti.

[...]

Ta pomoć može biti materijalna, socijalna, zdravstvena, zdravstveno-socijalna i psihološka.

2. Odstupanjem od drugih odredbi ovog zakona, zadaća javnih centra za socijalnu pomoć isključivo je:

1° pružanje hitne medicinske pomoći strancu koji nezakonito boravi u Kraljevini;

[...]

Stranac koji je izjavio da je izbjeglica i zatražio priznavanje tog statusa nezakonito boravi u Kraljevini ako mu je zahtjev za azil odbijen i dostavljena odluka kojom se nalaže napuštanje državnog područja. [...]

Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (Zakon od 15. prosinca 1980. o pristupu državnom području, boravku, nastanjenju i udaljavanju stranaca)

17 Člankom 9.b određuje se:

„1. Stranac koji boravi u Belgiji [...] i koji boluje od bolesti zbog koje postoji stvarna opasnost za njegov život ili fizički integritet ili stvarna opasnost od nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja jer u njegovoj državi podrijetla ili državi gdje boravi ne postoji nikakav primjeren liječnički tretman, može [...] zatražiti dozvolu boravka u Kraljevini”.

Arrêté royal du 17 mai 2007 fixant des modalités d'exécution de la loi du 15 septembre 2006 modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (Kraljevska uredba od 17. svibnja 2007. o utvrđivanju postupaka za provedbu Zakona od 15. rujna 2006. o izmjeni Zakona od 15. prosinca 1980. o pristupu državnom području, boravku, nastanjenju i udaljavanju stranaca)

18 Člankom 7. određuje se:

„[...]

Osim u slučajevima iz članka 9.b stavka 3. Zakona, predstavnik ministra daje uputu općini da zainteresiranu osobu upiše u registar stranaca i da joj izda potvrdu o registraciji na obrascu A [...].”

19 Člankom 8. određuje se:

„Privremena dozvola boravka i potvrda o upisu u registar stranaca, koje se izdaju na temelju članka 9.b Zakona, valjane su najmanje jednu godinu”.

3. Žaliteljevo stajalište:

20 Žalitelj u biti tvrdi da je na temelju potvrde o registraciji osobi koja je podnijela zahtjev za dozvolu boravka iz zdravstvenih razloga dopušten boravak, iako privremen i neizvjestan, te ona stoga podrazumijeva prešutno povlačenje naloga za napuštanje državnog područja koji je ranije izdan. Stoga se u donesenoj presudi na temelju tog naloga za napuštanje državnog područja nije moglo odlučiti da je žaliteljev boravak bio nezakonit u spornom razdoblju od 1. svibnja do

2. studenoga 2016. i da on, u skladu s člankom 57. stavkom 2. Zakona od 8. srpnja 1976., nije mogao dobiti socijalnu pomoć, osim hitne medicinske pomoći.

4. Ocjena Coura de cassation (Kasacijski sud):

- 21 U skladu s člankom 6. stavkom 1. Direktive 2008/115, države članice izdaju odluku o vraćanju u pogledu svakog državljanina treće zemlje koji nezakonito boravi na njihovom državnom području.
- 22 U skladu s člankom 6. stavkom 4. Direktive 2008/115, država članica može u svako doba odlučiti izdati neovisnu boravišnu dozvolu ili drugo odobrenje kojim se omogućuje pravo na boravak zbog suosjećanja, humanitarnih ili drugih razloga državljaninu treće zemlje koji nezakonito boravi u njihovom području i, u tom slučaju, ako je odluka o vraćanju već izdana, ukida se ili se suspendira za vrijeme trajanja boravišne dozvole ili drugog odobrenja koje omogućuje pravo na boravak.
- 23 Člankom 8. stavkom 1. te direktive predviđa se da države članice poduzimaju potrebne mjere za izvršenje odluke o vraćanju.
- 24 Sud je u presudi od 19. lipnja 2018., Gnandi (C- 181/16, EU:C:2018:465), utvrdio da nalog za napuštanje državnog područja koji je belgijski Ured za strance izdao državljaninu treće zemlje nakon odbijanja njegova zahtjeva za međunarodnu zaštitu predstavlja odluku o vraćanju u smislu članka 3. točke 4. Direktive 2008/115/EZ.
- 25 U predmetu u kojem je donesena presuda od 15. veljače 2016., N. (C- 601/15 PPU, EU:C:2016:84), sud koji je uputio zahtjev, Raad van State (Državni savjet, Nizozemska), naveo je da je, na temelju njegove sudske prakse, učinak podnošenja zahtjeva za azil osobe protiv koje se vodi postupak vraćanja taj da se svaka odluka o vraćanju koja je prethodno donesena u kontekstu tog postupka stavlja izvan snage po sili zakona. Sud je u tom pogledu naglasio da koristan učinak Direktive 2008/115 u svakom slučaju zahtijeva da se postupak koji je pokrenut na temelju te direktive, u okviru kojeg je odluka o vraćanju donesena, može nastaviti u fazi u kojoj je prekinut zbog podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu, pod uvjetom da je taj zahtjev odbijen u prvom stupnju; da, naime, države članice ne smiju ugrožavati ostvarenje cilja koji slijedi ta direktiva, odnosno uspostavu učinkovite politike udaljavanja i repatrijacije državljanina trećih zemalja s nezakonitim boravkom; dodao je da u tom pogledu iz obveze lojalnosti država članica, koja proizlazi iz članka 4. stavka 3. Ugovora o Europskoj uniji, i iz zahtjeva učinkovitosti, navedenih, među ostalim, u uvodnoj izjavi 4. Direktive 2008/115/EZ, proizlazi da se obveza provedbe udaljavanja, koja je državama članicama propisana člankom 8. te direktive, u slučajevima predviđenima u članku 8. stavku 1. mora ispuniti što je prije moguće; da se ta obveza ne bi poštovala ako bi se s udaljavanjem kasnilo zbog toga što bi se, nakon što je zahtjev za međunarodnu zaštitu odbijen u prvom stupnju, postupak opisan u prethodnoj točki morao pokrenuti od početka, a ne nastaviti u fazi u kojoj je prekinut.

- 26 U ovom slučaju, Cour de cassation (Kasacijski sud) smatra da istaknuti žalbeni razlog zahtijeva da se tumače članci 6. i 8. Direktive 2008/115/EZ.
- 27 Stoga, prije donošenja odluke, odlučuje Sudu uputiti pitanje navedeno u nastavku.

5. Prethodno pitanje:

- 28 Cour de cassation (Kasacijski sud) prekida postupak dok Sud ne odgovori na sljedeće prethodno pitanje:

Protivi li se člancima 6. i 8. Direktive 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom pravilo nacionalnog prava prema kojem izdavanje odobrenja kojim se omogućuje pravo na boravak u okviru ispitivanja zahtjeva za dozvolu boravka iz zdravstvenih razloga, koji se smatra dopuštenim s obzirom na prethodno navedene kriterije, ima za posljedicu da je državljaninu treće zemlje dopušten boravak, iako privremen i neizvjestan, tijekom ispitivanja tog zahtjeva i prema kojem to izdavanje stoga podrazumijeva prešutno povlačenje odluke o vraćanju koja je ranije donesena u kontekstu postupka azila, s kojim je neusklađena?